Смрт фашизму — Слобода народу!

РАДИО ВЕСТИ

Година I, број 25 | СУБОТИЦА петак 24 новембар | Цена 20 филира

Нова Југославија састојаће се од пет федералних јединица

Војводина ће имати аутономију у склопу једне федералне јединице — Важна изјава маршала Тита

Београд, 23 новембар. — Врховни командант Народно-ослободилачке војске и претседник Националног комитета ослобођења Југославије, маршал Јосип Броз Тито, дао је важну изјаву једном бугарском новинару. На његова питања маршал Тито је рекао, да ће нова Југославија бити састављена од пет федералних јединица и то: Србије, Хрватске, Словеније, Македоније, Црне Горе—Босне-Херцеговине. Неки крајеви вероватно ће имати, као на пример Војводина, аутономију у склопу једне федералне јединице.

— Свака федеративна јединица имаће своју национ налну владу, а после, све јединице имаће једну јединствену владу.

Маршал Тито изјавио је да ће се ово остварити после потпуног ослобођења земље. Нагласио је надаље, да ће народ после потпуног ослобођења на слободним изборима сам одредити питање државне управе и довешће до изражаја своју вољу у погледу уређења земље.

Говорећи о путу нове Југославије маршал Тито је изјавио, да Југославија жели тесну сарадњу са свим својим суседима на Балкану, у првом реду са братском Бугарском. Југославија ће учинити све да се не понове старе размирице на Балкану што ће бити тим лакше, јер су са власти уклоњени стари протународни режими.

— Огромна историска одговорност лежи сада на онима, који се налазе на челу народа на Балкану.

На даља питања новинара маршал Тито ј т одговорио да су југословенски народи са великим одушевљењем поздравили долазак на власт Отечественог фронта у Бугарској. Истакао је маршал Тито, да је ненародна династија у Бугарској већ више пута гурнула бугарски народ у катастрофу.

— Стварањем споразума између Отечественог фронта и Народно-ослободилачке војске Југославије створен је пут за сарадњу у сваком погледу.

Маршал Тито је нагласио, да са обе стране треба радити на томе, да се уклони са пута све оно што може да помути братство и пријатељство југословенских и бугарских народа.

О војној сарадњи Народно-ослободилачке војске и Отечественог фронта маршал Тито је рекао, да сарадњу треба наставити не само до истеривања непријатеља са Балкана, већ до коначног уништења хитлеризма.

Ратни извештај Врховног штаба Народно-ослободилачке војске Југославије

Цела Македонија је ослобођена

Заузети су Кичево, Гостивар, Тетово и низ места у Србији

Београд, 20 новембар. — Врховни штаб Народно-ослободилачке војске Југославије издао је овај ратни извештај за 22 новембар:

У Македонији опкољена непријатељска групација у долини горњег Вардара потпуно је уништена, и ослобођене су вароши Кичево, Гостивар и Тетово. У овим операцијама убијено је и заробљено преко 3000 непријатељских војника и официра. Заплењено је неколико хиљада пушака, митраљеза, минобацача, топова и много друге ратне спреме. Завршетком ових операција цела Македонија је ослобођена.

На сектору Ибра и Западне Мораве настављају се жестоке борбе у којима Немци трпе велике губитке. Западно од Пожеге наше јединице заузеле су Јелен До и Гвоздовац и на тај начин пресекле немачку отступницу ка Ужицу. На овом месту Немци су имали осетне губитке, а наше јединице запленили су тридесетишест митраљеза, двадесетидва бацача и много друге ратне спреме.

У Санџаку једна јака колона Немаца, Недићевца и четника покушала је да се од Пријепоља пробије у Пљевље. Ова је колона до ногу потучена и наше јединице заробиле су 40 Немаца и 250 недићеваца, љотићеваца и четника, запленили 17 пушкомитраљеза и уништили седам камиона. Наставља се гоњење непријатеља ка Лиму.

У Црној Гори на сектору Даниловграда Немци још увек прикупљају снаге и настављају са жестоким нападима. Сви напади дуж леве обале Зете одбијени су, док је Немцима успело да на десној обали заузму, уз тешке губитке село Ржиште. У току дана непријатељ је имао 120 мртвих, више рањених и уништен је један тенк на путу, који води за Богетиће.

У Боки после жестоких напада, наше јединице заузеле су Тиват, познату луку у Боки и највећи арсенал на нашој обали, затим пристаништа Рисан, Пераст, Пчињ и Ораховац. При освајању ових места наше јединице извршиле су

(Наставак на другој страни)

Успешне борбе на Западу

Борбе се воде већ у предграђима Страсбурга

Лондон, 23 новембар. — Велика офанзива на западу успешно се наставља. Ослобођен је велики град и утврђење Милхаусен. Француска Прва армија и даље напредује од ослобођеног града и стигла је до Колмара. Америчанска Седма армија жестоко се бори неколико километара даље од већ заузетог Сарбурга. Заплењена је велика количина ратног материјала, а број заробљеника је у порасту. Америчанска Девета армија заробила је само у области Ахена 6.000. Немаца. Главнокомандујући генерал Ајзенхауер честитао је америчанској Деветој армији на великој победи код Меца. Савезничке трупе и у Вогезима знатно су напредовале и прешавши Саверне, чврсто држе 30 километара Рајнске обале. Заузето је више села. Британске трупе воде жестоке борбе против веома концентрисаних непријатељских снага. Према последњим извештајима савезничке јединице ушле су у град Ешвајлер. Незванични извештаји из Швајцарске кажу, да се борба води већ у предграђима Страсбурга.

На италијанскоом фронту пољске су трупе поново заузеле Монте Форлино, а енглеске јединице освојиле су на јуриш Монте Пијано. Савезничке трупе напредују према реци Козини, па су свега на два километра од Равене. Аеродроми Равене су већ заузети.

ВАЗДУШНИ ФРОНТ НА ЗАПАДУ

Лондон, 23 новембар. — Тешки савезнички бомбардери јуче су жестоко напали Хановер, Штутгарт, Манц и Ершафенбург. Рурска и Сарска област такође су бомбардоване. Британски авиони са база у Италији тукли су Минхен и Салзбург. Канадске ваздушне јединице потопиле су једну немачку подморницу. Савезнички авиони данонећно слободно оперишу. Немачка ваздушна одбрана као и да не постоји. Од пре неколико недеља употребљава се нови тип бомби, такозвани „земљотрес". „Земљотресима" је потопљен немачки бојни брод „Тирпиц" и уништен чувени канал Дортмунд—Емс.

Ослобођен највећи арсенал на Јадрану

(Наставак са прве стране)

низ десанца помоћу малих дрвених чамаца. Ово је унело јаку забуну у непријатељске редове. Наставља се гоњење непријатеља према Котору и Будви.

На сектору Мостара, код Широког Бријега, убијено је 46 Немаца и много више рањено. Наше јединице све више стежу обруч око Мостара.

У Источној Босни, западно од Рогатице наше јединице воде тешке борбе на линији Ковач—Хан Пијесак. Непријатељ је врло жестоком артилериском ватром засипао наше положаје. Наша авијација ефикасно је садејствовала са нашим јединицама, бомбардујући Рогатицу и тукући пут Рогатица—Хан Пијесак. Ово је нарочито дало полета нашим борцима, који су извршили низ жестоких противнапада, наневши непријатељу губитке од преко тристотине мртвих. Уништено је двадесет камиона и три тенка. Редовна је појава да немачки официри убијају своје војнике, који са положаја панично беже. На овом сектору настављају се врло крваве борбе.

На Дрини, код Братунца и Љубовије у току дана водиле су се жестоке борбе. Положаји су прелазили из руке у руку. Непријатељ је прикован уз саму Дрину, где трпи велике губитке.

На путу Книн—Отрић, код села Пацана, разбијена је једна немачка колона, дочекана јаком концентрацијом наше артилериске ватре. Непријатељ је претрпео губитке у људству и материјалу.

У Лици Немци и усташе покушали су да се јачим снагама од Грачаца пробију за Ловинац и тако пресеку везе између северне Далмације и Лике. Уз велике губитке одбачени су натраг.

На цести Двор—Костајница убијено је 55 Немаца и 40 коња из 1 каваленриске дивизије.

У Истри, на прузи Трст—Пуљ, диверзантска група дигла је у ваздух један воз, уништена је локомотива и 12 вагона.

После тродневних борби наше јединице биле су приморана да се повуку из Кочевља, услед интервенције јаких непријатељских снага са сектора Љубљана—Рибница.

Савезничка авијација бомбардовала је Зидани Мост, порушен је један мост на Сави. Саобраћај је прекинут.

Није било масовног искрцавања савезничких трупа на Јадрану

Београд, 23 новембар. — **Врховни штаб Народноослободилачке војске овластио је агенцију Танјуг да објави да не одговарају стварности оне вести које говоре о неком масовном искрцавању савезничких трупа на Јадрану. Нема речи о искрцавању већих размера. Врховни штаб дао је дозволу за искрцавање три батерије топова у Дубровнику, који су ослободиле јединице НОВЈ. Ове батерије су се искрцале са енглеском послугом и оне помажу нашим јединицама у Херцеговини и Црној Гори. Нити је дата дозвола за друго искрцавање, нити је оно извршено.**

Вечера Молотова у част Југословенске делегације

Москва, 23 новембар. — Народни комесар за иностране послове Молотов приредио је прексиноћ вечеру у част југословенске делегације, која се налази у главном граду Совјетског савеза. На вечери су били Едвард Кардељ, др. Иван Шубашић, генерали Владимир Велебит и Терзић те други Југословени, док је са стране Совјетског савеза био комесар Молотов са својим заменником Мајским и многим другим угледним претставницима совјетских власти као и савезнички дипломати из енглеске и америчке амбасаде

„ИЗВЕСТИЈА" О СИТУАЦИЈИ У МАЂАРСКОЈ

Москва, 23 новембар. — **Известија доноси опширан приказ ситуације на фронтовима у Мађарској и констатује, да су немачке и мађарске снаге покушавале на сваки начин да зауставе напредовање Црвене армије. Они су журно концентрисали веће тенковске и моторизоване пешадиске снаге на неким секторима очекујући тамо напад, али совјетски војници су применили тактику изненађења и ударили су тамо, где непријатељ уопште није очекивао те нападе. На сваком сектору Црвена армија напредује и притискује Немце те њихове мађарске слуге у правцу Будимпеште.**

У даљем приказу „Известија" износи дејство совјетских нападе на фронтовима у Мађарској. Ратни дописник описује, како је земља потпуно изривена на неким местима. Наоколо леже стотине и стотине лешева, савијене греде, улупљени шлемови, разбијени топови и тенкови, угашена артилериска гнезда, бацачи. Све је то „удесила" совјетска артилерија својим тачним погодцима. На крају лист додаје да су Немци и Мађари за четири дана борбе код Хорта, Јасароксалаша и Ђенђеша изгубили само у мртвима 3.600 војника.

ИМОВИНА РАТНИХ ЗЛОЧИНАЦА И ЊИХОВИХ ПОМАГАЧА ПРЕЛАЗИ У ДРЖАВНУ СВОЈИНУ

Имовина лица, која су одвучена или напустила земљу стављају се под секвестар

Београд, 23 новембар. — **Претседништво Антифашистичког Већа Народног ослобођења Југославије донело је одлуку о прелажењу у државну имовину и то:**

1) Све покретно и непокретно имање немачког Рајха на територији Југославије;

2) Имовина ратних злочинаца и њихових помагача, без обзира да ли су наши или страни држављани, и да ли се налазе на нашој територији или не;

3) Имовина свих оних лица која су напустила наше подручје или их је окупатор насилно одвукао са нашег територија, — имовина ових лица пада под државни секвестар.

Под имовином се има сматрати: кућа, земља, шуме, рудници, фабрике, драгоцености, акције, фондови, право уживања, право потраживања и слично.

Даном објављивања ове наредбе престаје управљање досадашњих уживаоца.

Претседник АВНОЈ-а др. Иван Рибар. Секретар Родољуб Чолаковић.

Хитлер је хтео да истреби југословенску омладину

Београд, 23 новембар. — У целој Крајини на врло свечан начин прослављен је међународни омладински дан. Тако у селу Санском искупио се велики број омладинаца-омладинки, затим радници, сељаци и студенти. На збору је говорио омладинац Ранатић, који је у свом говору нагласио да је Хитлер, те уопште нацисти, поставио себи за задатак истребљење и уништење омладине свих Словена, а у првом реду Југословена.

На скупштини се клицало слободарској омладини целог света, а највише нашој партизанској и омладини Совјетског Савеза.

Други такав збор је одржан у Подгрмечју, где се искупила велика маса омладинаца.

СЈАЈАН ПОДВИГ НАШИХ БОРАЦА

Београд, 23 новембар. — Агенција Тањуг јавља: Један савезнички авион био је повређен при жестоком бомбардовању пруге Загреб—Карловац, и принуђен да се спусти. Како је терен био непогодан за то, пилот је искочио са падобраном и то свега 800 метара од једног непријатељског бункера на самој граници ослобођеног и неослобођеног територија. Борци Народно-ослободилачких одреда, који су били у суседном селу, приметили су дефект савезничког авиона и храбрим налетом уништили су непријатељски бункер, а самог савезничког пилота спасили.

НЕМЦИ И ЧЕТНИЦИ УБИЈАЈУ ЖЕНЕ И ДЕЦУ У ИСТРИ

Београд, 23 новембар. — Агенција Тањуг јавља да се у Истри још увек налазе избеглички одреди четника, који су услед надирања наших храбрих јединица кукавички побегли из Црне Горе и Крајине. Четничке вође и данас уживају потпуно гостопримство својих другова, хитлероваца, са којима заједно пљачкају и убијају жене и невину децу.

ВЕЛИКО УЧЕШЋЕ ШИБЕНИКА У ОСЛОБОДИЛАЧКОЈ БОРБИ

Сплит, 23 новембар. — Шибеник је два пута пао у руке непријатеља. Други пут Шибеник је већ био у приправности и није био препуштен сам себи. На позив Комунистичке партије Југославије придружио се отпору и јуначки Шибеник.

15 августа мноштво младића отишло је у партизане под вођством Павла Папа. Шибенчани су постали борци и упорно су се борили за свој крај. Непријатељ је стрељао многе истакнуте родољубе.

Шибеник је за време отпора дао 3420 бораца за ослободилачку борбу. Шибенчани су слали нашој војсци много санитетског материјала, хране и обуће. После ослобођења Шибенчани су уписали милионске износе зајма за народне потребе. Данас је Шибеник слободан и више никада неће по њему газити окупаторска чизма, нити усташке и четничке хорде. Зато су гаранција наша народна војска и народне власти.

Наши борци спасили су највећу електричну централу на Балкану, у далматинској Губавици

Београд, 23 новембар. — Агенција Тањуг јавља: Од многих проблема који наши Народно-ослободилачки одбори имају да реше јесте, снабдевање ослобођених крајева електричном струјом. Највеће потешкоће показују се у набавци горива и мазива. Мада је окупатор систематски уништавао наше фабрике те уопште привреду, ипак нашим јединицама успело је да спасе доста велики број електричних централа. Тако је спашена највећа електрична централа на целом Балкану, централа у Губавици у Далмацији. Капацитет централе је 80.000 киловати. Њу су наши партизани још 1942 године онеспособили за рад, покидавши водоводе централе. Захваљујући јуришном нападу наших јединица централа која је већ била минирана, у последњи час је спашена и тако ће се у најскорије време ставити у погон. Тиме ће се омогућити рад великог броја фабрика, а међу њима и рад једне од највећих фабрика цемента у Европи, наше далматинске фабрике цемента.

На сличан начин спашене су и две централе у Београду са капацитетом од 8.500 киловати. Најгоре је прошла електрична централа у Новом Саду,

Уништена злогласна дивизија „Принц Еуген“

Москва, 23 новембар. — Трећи украјински фронт Црвене армије уништио је у Југославији у бојевима целу 117 пешадијску дивизију „Принц Еуген“. Дивизија је била појачана Немцима из Румуније. Заробљени СС-овци причају како су им својевремено, када су их пребацили у Југославију, наредили, да морају држати положаје до последњег човека. Поступајући овако многи батаљони су просто нестали у ватри југословенских и совјетских јединица. Многи су од њих набавили грађанска одела и разбежали се по кућама.

КОМЕМОРАЦИЈА НАРОДНИХ ЖРТАВА У СПЛИТУ

Сплит, 23 новембар. — У Сплиту је одржана комеморација свих првобораца ослободилачког покрета који су пали за слободу Далмације. Свечаност је одржана пред крстом на улазу на католичко гробље. Комеморацији су присуствовали чланови породице жртава, затим претставници власти и грађанство. Говорили су пуковник Вицко Крфуловић и омладинац Анте Етеровић.

Свечана сахрана партизана

који су пали у очи ослобођења Суботице

У недељу, 26 новембра пре подне у 10 часова, извршиће се на свечан начин сахрана седморице партизана, који су пали у борби против окупатора за време окупације, у очи ослобођења Суботице.

Објављајући предње Приређивачки одбор позива путем штампе и плаката целокупно родољубно грађанство града Суботице, да присуствује свечаној сахрани, која ће се извршити пред градском кућом у заједничку гробницу на тргу Слободе, како би се одала последња почаст нашим јуначким борцима и на овај начин.

ПУТ КА БУДИМПЕШТИ

Москва, 23 новембар. — Трупе маршала Малиновског полако али сигурно иду ка свом циљу, Будимпешти. Малиновски удара снажно и крваво по немачким и мађарским трупама баш на оним местима, где најмање очекују. У току јучерашњег дана вођене су поново жестоке борбе код Мишколца и Егера. Непријатељ је бацио у борбу велике резерве тенкова и моторизоване пешадије.

ПОЉАЦИ ПРОТИВ ЕМИГРАНТСКЕ ВЛАДЕ

Лублин, 23 новембар. — **Листови оштро нападају емигрантску пољску владу у Лондону, која хоће да наметне вољу мањине. У Лублину иначе влада демократско-радничка коалиција, која је прави претставник пољског народа. Пољски народ неће да чује о старим реакционарним и протународним елементима.**

ПРЕУЗИМАЊЕ ШИБИЦА

Удружење трговаца за град Суботицу извештава све трговце шпецерајске робе да се обрате Удружењу трговаца (Трг Фра Јесе број 15 — I) ради преузимања шибица за потребе грађана. Шибице се имају преузети у најкраћем року, због недостатка просторија за исте.

Из канцеларије Удружења трговаца.

НАРЕЂЕЊЕ

Сва домаћинства као и појединци, трговачка и индустриска предузећа и трговина дрвом имају да пријаве сву постојећу залиху дрвета, угља и кокса у Апровизационом уреду града Суботице најкасније до 30 о. м.

Пријаве се врши од 8 до 4 часова непрекидно и у недељу.

Крива пријава као и не пријављивање залиха повлачи за собом конфискацију свог горивог материјала, поред тога преступник губи право на даље добивање огрева.

(Из привредног оделења Команде места.)

ПОЗИВ СПОРТСКОЈ ОМЛАДИНИ

Омладинци и омладинке!

У суботу ће се одржати конференција спортиста и спортисткиња. Овим позивамо сву антифашистичку омладину града, која се жели бавити ма којом граном спорта, да дође у Омладински Дом. Почетак је у три часа после подне. Решаваће се следећа питања: реорганизације спорта, судбина бивших спортских друштава и остали проблеми спорта. **Месни одбор УСАОЈ-а.**

НОВИ „ДОНОРИ“

Дајући од своје крви нашим и братским совјетским војницима постали су нови „Донори“: Андрија Скендеровић, Блашко Јегић, Милош Остхауер, Матас Ликер, Јосип Орчић, Григорије Латки, Дене Ђорђев, Лука Шокчић, Сава Марковић, Реже Хајош, Јосип Балог, Лука Буквић, Геза Фридман, Андрија Стипић, Матија Переш, Григорије Пољаковић, Марко Нинчевић и Александар Војнић.

Команда места Суботица

ОГЛАС

Наређује се свим трговцима, да трговачке радње од сутра, 25 новембра 1944 године имају бити отворене.

Ово наређење не односи се на текстилне, кожарске, гвожђарске, оружарске и гостионичарске радње, за које важи и даље забрана отварања до даљег наређења.

Свако точење алкохолних пића и даље је најстрожије забрањено.

(Из секције за индустрију, занат и трговину)

Командант места — капетан
Вељко Сремачки, с. р.
Полит.-комесар
Блашко Стражарковић, с. р.

Команда Места у Суботици

НАРЕЂЕЊЕ О ИСПЛАТАМА ИНДУСТРИЈСКИХ РАДНИКА

Овим се наређује свим индустријским предузећима, да исплате радника — било да је у питању систем недељне или декадне исплате — у будуће имају вршити у бруто износу радничке плате, т. ј. без икаквих одбитака.

Досадањи одбитци од плате за радничка осигурања, порез и др. падају искључиво на терет послодаваца у целом износу.

(Из канцеларије Привредног оделења Команде места.)

Командант места капетан **В. Сремачки** с. р.
Полит. комесар **Блашко Стражарковић** с. р.

ОГЛАС

Потребну радну снагу за пољопривредне послове ће додељивати Привредни одељак ове Команде — референт за пољопривреду. Заинтересовани се могу пријавити сваког дана за време радног времена у соби 83.

Команда места Суботица

Командант места — капетан
Вељко Сремачки, с. р.
Полит.-комесар
Блашко Стражарковић, с. р.

Команда места у Суботици

ОГЛАС

Услед насталих промена у развитку саобраћаја са моторним возилима и прилива оружаних снага како властитих, тако и од стране Савезника, а у сврху правилне расподеле расположивих моторних средстава за потребе војске и грађанства,

ОДРЕЂУЈЕМ

да се до укључиво 1 децембра 1944 године пријаве овој Команди (Варошка кућа II спрат, соба бр. 95) са територије града Суботице

1) сви теретни и путнички аутомобили,

2) Сви моторцикли свакe врсте.

Пријаву ће поднети сва надлештва (војна и грађанска), предузећа и поједини сопственици моторних возила без обзира дали се возила налазе у употребивом стању или не.

У ову пријаву укључују се такође и она возила, која су од ове Команде већ регистрована.

Законске последице односиће ко пропусти учинити пријаву, коме се докаже намерно онеспособљавање или скривање моторних возила и њихових делова, па и она лица, која сазнање таквих дела прећуте.

Смрт фашизму — Слобода народу!

Командант места
капетан
Сремачки Вељко, с. р.

Уредништво и администрација „РАДИО ВЕСТИ“ налази се на тргу Змај Јове број 3. — Издавач је Пропагандни отсек Народно-ослободилачког одбора у Суботици. — Цена поједином примерку 20 филира. — Лист излази сваког дана осим понедељника.